

SÄTERS KOMMUN
BARN- OCH UTBILDNINGS-
NÄMNDEN

Återrapportering av Skolinspektionens tillsyn av Förskoleverksamheten i Säter kommun

Postadress: Barn- och utbildningsförvaltningen, Rådhuset, 783 27 Säter | Besöksadress: Rådhuset, Säter
Tfn: 0225 – 552 00 | Fax: 0225 – 552 72 | E - post: bun@sater.se | Hemsida: www.sater.se

Innehåll

INLEDNING	3
UNDERLAG	3
1. UTVECKLING OCH LÄRANDE	3
1.1 OMSORG OCH LÄRANDE.....	4
2. NORMER OCH VÄRDEN	8
2.1 NORMER OCH VÄRDEN I SAMVARON	9
3. LEDNING OCH KVALITETSARBETE	13
3.6 KVALITETSARBETE.....	14

Inledning

Skolinspektionen har granskat förskoleverksamheten i Sätters kommun under hösten 2009 och genomfört kommunövergripande intervjuer den 26-27 augusti samt den 21 september. Tillsynen har riktats mot tre huvudområden, **Utveckling och lärande**, **Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen samt övriga, för verksamheten gällande, författningar. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Denna rapport redovisar de åtgärder förskolan vidtagit eller kommer att vidta för att komma tillrätta med de av Skolinspektionen påtalade bristerna.

Rubriknumreringen nedan motsvarar rubriknummer i Skolinspektionens slutrapport.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är intervjuer och dokument. Dokumenten samlas in från kommunen och förskoleverksamheten. Även annan information om kommunens förskoleverksamhet från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Sätters kommun intervjuades ansvariga politiker, förvaltningspersonal, rektorer och ansvarig ledningspersonal från samtliga kommunens förskoleenheter. Dessutom genomfördes intervjuer med representanter från kommunens förskolor, dagbarnvårdare och föräldrar med barn i verksamheten.

1. Utveckling och lärande

Den regelbundna tillsynen har inom detta område granskat om kommunen tar sitt ansvar för förskoleverksamheten genom att se till att varje barn erbjuds en verksamhet som är i enlighet med de nationella målen i läroplanen. Här bedöms om verksamheten erbjuder barnen såväl omsorg, fostran som lärande och om verksamheten har ett innehåll som stimulerar till ett lustfyllt lärande och en allsidig utveckling. Tillsynen granskar också om barnen har inflytande och om verksamheten tar sin utgångspunkt i barnens intressen, behov och åsikter. Vidare granskas om barn i behov av särskilt stöd ges den omsorg de är i behov

av och slutligen vilka förutsättningar kommunen ger verksamheten för att kunna arbeta mot de mål som anges i läroplanen.

1.1 Omsorg och lärande

1.1.7 *Det finns ett förtroendefullt samarbete mellan kommunens förskolor, förskoleklasser, skolor och fritidshem.*

Skolinspektionens Motivering

Enligt läroplanen för förskolan (Lpfö 98), ska förskolan sträva efter att få ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet. Vidare har förskolan den särskilda uppgiften att finna former för att avsluta förskoleperioden. Vid övergång till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd.

Enligt barnens föräldrar fungerar samarbetet mellan förskolor, förskoleklasser, skolor och fritidshem till viss del. Vissa förskolor har goda utarbetade rutiner inom detta område medan andra behöver utveckla sina samarbetsformer för att uppfylla läroplanens mål. Lärarna kan ge exempel på hur samverkan och samarbete ser ut men uttrycker också att detta arbete kan utvecklas ytterligare.

Skolinspektionens Bedömning

Skolinspektionen bedömer att kommunen behöver vidta åtgärder för att förbättra samarbetet mellan de olika verksamheterna med målet att alla barn i alla verksamheter ska uppleva trygghet och kontinuitet när de byter verksamhet

Kommunens åtgärder och vad som förväntas åstadkommas med förändringen

Båda förskoleområdena har nu utarbetade rutiner för samarbetet vid övergångar mellan förskolor, förskoleklasser, skolor och fritidshem.

Vid Sätters förskoleområde sker överinskolningen utifrån ett uppgjort schema där barn och pedagoger från de olika verksamheterna träffas. Förskoleklasspedagogerna besöker barnen på förskolan för att där lära känna dem i deras invanda miljö. Barn som ska gå tillsammans i förskoleklass och pedagoger från förskolan besöker skolgården, matsalen och de nya lokalerna, under vårterminen för att bekanta sig med miljön och varandra. Överskolningssamtal sker därefter av förskolepedagoger till mottagande förskoleklasspedagoger. Då deltar även specialpedagogen från Elevhälsan. I detta möte överlämnas information om det enskilda

barnet (information som föräldern gett tillåtelse till). Pedagogerna från förskoleklass bjuder in föräldrarna till en föräldraträff där de berättar om verksamheten i förskoleklass. I maj månad avslutas övergången med två dagars inskolning till fritidsverksamheten. Under dessa två dagar blir barnen lämnade på fritidshemmet av förskolepedagogerna och får delta i den verksamheten. Föräldrarna hämtar sina barn och har då möjlighet att ställa frågor om verksamheten.

I policyn för Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde finns riktlinjer för barnens möten med blivande förskoleklasspedagog och besök på skolan samt hur inskolningen på fritidshemmet går till. Avlämnande pedagog, mottagande pedagog, rektor och specialpedagog har avstämningsmöten under maj månad för att förbereda övergången för barnen. I september träffas pedagoger och skolledning igen för uppföljning.

Ansvarig för åtgärdens utförande

Rektor.

Tidsplan

I Sätters förskoleområde är rutinen upprättad och arbetet med att utveckla samverkan vid övergångar mellan de olika verksamheterna pågår, med målet att alla barn i alla verksamheter ska uppleva trygghet och kontinuitet när de byter verksamhet.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde är rutinen nerskriven och fastställd februari 2010 och genomförs i februari till maj 2010. I september ordnar rektor och biträdande rektor ett avstämningsmöte med avlämnande och mottagande pedagoger.

Uppföljning av åtgärden

Vid Sätters förskoleområde/skolområde genomförs uppföljningssamtal mellan förskoleklassens pedagoger och avlämnande pedagoger i förskolan före höstlovet (vecka 44). Rektor kontakter under hösten ett urval av föräldrar för att stämna av hur övergången fungerat.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde sker uppföljningen i september/oktober 2010. Då träffas skolledning och pedagoger och gör en uppföljning av inskolningen och hur det går för barnen. I år ska det även göras en utvärdering av policyn för att se om den efterlevs och om den fungerar. Vid utvecklingssamtalet som förskoleklasspedagogerna har på hösten ställs en fråga till föräldrarna hur de upplevde överkolningen. Rektor eller biträdande rektor tar kontakt med ett antal föräldrar och frågar hur de upplevde övergången från förskola till skola.

Åtgärden följs också upp genom att förvaltningsledningen träffar skolledarna i individuella samtal i maj månad för att tillsammans med skolledarna förbereda utvärderingen av områdets kvalitetsredovisning. Under perioden september-november träffar förvaltningsledningen åter skolledarna för att följa upp om ev. åtgärder vidtagits inför det kommande läsåret.

1.1.9 Kommunens förskolor arbetar så att de medverkar till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla såväl sitt modersmål som det svenska språket.

Skolinspektionens Motivering

Enligt Lpfö 98, avsnitt 1, Förskolans värdegrund och uppdrag, ska barn i förskolan som har ett annat modersmål än svenska få möjlighet att utveckla sin kulturella identitet samt sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Tillsynen visar att det finns barn med ett annat modersmål än svenska i kommunens förskolor. I intervjuer med föräldrar, personal och rektorer framkommer samstämmigt att det saknas rutiner för hur förskolebarn som har ett annat modersmål än svenska ska få möjligheter att utveckla detta och sin kulturella identitet. Enligt ledningen för förvaltningen har kommunen stora svårigheter, trots idoga försök, att rekrytera personal med de modersmål barnen behöver.

Det är av stor vikt att det finns strategier för arbetet med att erbjuda barnen möjlighet att kommunicera på sitt modersmål. Skolinspektionen vill framhåll att förskolans läroplan ställer krav på att sådana strategier ska finnas även om det saknas personal med det modersmål barnen behöver. Det är också av vikt att personal och ansvariga chefer har tillräcklig kunskap inom detta område.

Skolinspektionens Bedömning

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att alla barn som har ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla såväl sin kulturella identitet som sin förmåga att kommunicera på sitt modersmål i enlighet med läroplanens intentioner. Detta har även kommunen i sitt kvalitetsarbete identifierat som ett utvecklingsområde.

Kommunens åtgärder vad som förväntas åstadkommas med förändringen

Barn- och utbildningsnämnden har i 2010 års budget avsatt ytterligare medel för att kunna tillgodose att alla barn i förskolan som har ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla såväl sin kulturella identitet som sin förmåga att kommunicera på sitt modersmål i enlighet med läroplanens intentioner.

I handlingsplan för mottagande av nyanlända barn och elever i Säter kommun anges att mottagande av nyanlända barn i förskolan innebär att man anordnar modersmålsstöd. Det är lika viktigt att föräldrarna inte glöms bort i detta sammanhang. Rektor beslutar om modersmålsstöd. Handlingsplanen kommer att revideras och uppdateras med strategier för arbetet med att erbjuda barnen möjlighet att kommunicera på sitt modersmål.

I Säterns förskoleområde sker ett nära samarbete med föräldrarna där förskolan tar del av familjens språk och kultur. Personalen uppmanar föräldrarna att prata sitt modersmål med barnen och skriver upp vardagsord på barnens modersmål för att hjälpa dem in i den svenska verksamheten. Genom biblioteket lånar förskolan böcker på barnens modersmål. Dessa böcker finns både på förskoleavdelningen och för utlåning till föräldrar. Förskolan erbjuder tolk vid föräldramöten, utvecklingssamtal och i övrigt vid behov.

För att ge barnen modersmålsstöd i förskolan har man anställt pedagoger som pratar finska, spanska och somaliska. För att tillgodose övriga språkgruppers behov pågår fortsatt rekrytering genom annonsering och förfrågan till Säterns utbildningscentrum efter pedagoger med annat modersmål. Man har även tagit kontakt med SFI och erbjudit praktikplatser på förskoleavdelningar för att på det sättet kunna erbjuda flera barn modersmålsstöd.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde har en inventering gjorts för att undersöka om det finns barn med annat modersmål än svenska i Gustafs eller i St Skedvi och i dagsläget finns inget barn med annat modersmål. Kommunen har avsatta medel som kan användas för att anställa en person som kommer ut i verksamheten och talar det aktuella språket, om det skulle flytta in barn med annat modersmål. Förskolan kommer att bjuda in personer med annan kulturell bakgrund för att ge barnen en möjlighet att få en ökad förståelse. Förskolan ska vara öppen och visa respekt för andra kulturer. Tolks ska användas vid kontakt mellan föräldrar och pedagoger.

Ansvarig för åtgärdens utförande

Biträdande förvaltningschef ansvarar för att kommunövergripande strategier tas fram för åtgärder som ska vidtas så att alla barn i förskolan som har ett annat modersmål än svenska

får möjlighet att utveckla såväl sin kulturella identitet som sin förmåga att kommunicera på sitt modersmål i enlighet med läroplanens intentioner.

Berörd rektor ansvarar för att tillgodose enskilda barn i förskolan, som har ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla såväl sin kulturella identitet som sin förmåga att kommunicera på sitt modersmål.

Tidsplan och uppföljning av åtgärden

Handlingsplan för mottagande av nyanlända barn och elever i Säter kommun kommer att revideras och uppdateras under våren 2010. Fastställande av ny plan sker den 14 april då kommunens samrådsgrupp för mottagande av nyanlända barn och elever träffas.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde genomförs inventering av behovet i samband med inskolning. Vidare sker en inventering varje termin vilken sedan redovisas i kvalitetsredovisningen.

Vid Säter förskoleområde sker uppföljning i slutet av varje termin då behovet av modersmålsstöd kontrolleras. Rektor kontaktar berörda föräldrar för att höra hur verksamheten upplevs.

Åtgärden följs också upp genom att förvaltningsledningen träffar skolledarna i individuella samtal i maj månad för att tillsammans med skolledarna förbereda utvärderingen av områdets kvalitetsredovisning. Under perioden september-november träffar förvaltningsledningen åter skolledarna för att följa upp om ev. åtgärder vidtagits inför det kommande läsåret.

2. Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område om kommunen tar sitt ansvar för förskoleverksamheten genom att se till att det pågår ett arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att ta tillvara och utveckla barnens förmåga till empati och omtanke om andra, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Tillsynen granskar också kommunens arbete för att ge barnen en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i samvaron

2.1.3 Arbetet i kommunens förskolor är medvetet inriktat på att motverka traditionella könsmönster.

Skolinspektionens Motivering

Förskolan ska enligt läroplanen för förskolan motverka traditionella könsmönster och könsroller. Flickor och pojkar ska i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Arbetet med att motverka traditionella könsmönster och könsroller bedrivs i olika omfattning i de olika förskolorna. En del förskolor bedriver ett medvetet arbete medan andra i begränsad omfattning arbetar med att integrera jämställdhet mellan flickor och pojkar i den pedagogiska verksamheten. Personalen på förskolorna beskriver att de sällan analyserar sina egna föreställningar om kvinnligt och manligt och inte i tillräcklig omfattning diskuterar hur den pedagogiska miljön ska utformas för att stärka jämställdhetsarbetet.

Skolinspektionens Bedömning

Skolinspektionen bedömer att arbetet med att motverka traditionella könsmönster i förskolan behöver utvecklas så att detta arbete omfattar kommunens samtliga förskolor. Kommunen har i sitt kvalitetsarbete identifierat detta som ett utvecklingsområde. Fortbildningsinsatser har påbörjats

Kommunens åtgärder vad som förväntas åstadkommas med förändringen

För att skapa bättre förutsättningar för att motverka traditionella könsmönster i förskolan har de biträdande rektorerna vid respektive förskoleområde påbörjat Skolverkets utbildning Jämställdhet i skolan, i regi av Högskolan Dalarna (7,5 hp). Syftet med utbildningen är att utveckla förmågan att kritiskt granska föreställningar, normer och idéer kring genus och jämställdhet.

Vid Sätters förskoleområde synliggör pedagogernas förhållningssätt genom att man filmar olika situationer t.ex. i samling och vid matsituationen. Pedagogerna tittar sedan på filmnuttarna och diskuterar vad de ser. Här har man också god hjälp av konsulten Anna-Karin

Söderström i hennes utbildning i ICDP¹. Utbildningen går ut på att utbilda samtlig personal i *Vägledande samspel*, vilket handlar om personalens förhållningssätt. Biträdande rektor kommer att arbeta i varje arbetslag för att se hur personalen aktivt är med i barns lek, gå igenom material de använder sig av och se hur lokalerna utnyttjas ur ett genusperspektiv. Flera avdelningar har påbörjat arbetet med att se över den fysiska miljön, både inne och ute. När det gäller inköp av material och lek utrustning är personalen observanta på vad flickor respektive pojkar är intresserade av. Personalen är flexibla och ändrar i miljön både inne och ute utifrån behoven. I planering, genomförande och utvärdering av verksamheten ska personalen ställa sig frågan, hur beslut man tar kommer att påverka flickorna och pojkarna.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde har alla arbetslag har satt upp mål för hur de under året ska arbeta med området vilket också har lett till att man reflekterar mer över manligt och kvinnligt samt att man tänker på att utforma miljön så att den lockar både pojkar och flickor. Hur pedagogerna bemöter pojkar respektive flickor har diskuterats för att skapa en ökad medvetenhet samt att man i arbetet med ICDP kommer att fortsätta att se på samspelet med barnen och om man kan se några skillnader i samspelet med pojkarna respektive flickorna. Områdets specialpedagog kommer att gå utbildning i ICDP för att kunna handleda och stödja pedagogerna i det arbetet.

Under hösten har jämställdhet varit ett tema på pedagogiskt forum där pedagogerna tillsammans med specialpedagog samt biträdande rektor fått tillfälle att i tvärgrupper mellan förskolorna reflektera runt frågor om manligt och kvinnligt samt personalens förhållningssätt gentemot pojkar respektive flickor. Exempel på frågor som diskuterats: Är vårt bemötande det vi tror att det är? Kan videofilmning vara ett verktyg att få syn på detta? Hur utformar vi förskolans miljö? Allt detta arbete har medfört en ökad medvetenhet bland pedagogerna men man behöver jobba vidare med invanda mönster. Fortlöpande diskussioner ska föras i arbetslagen för att öka medvetenheten och utveckla verksamheten. Biträdande rektor ska inom ramen för sin genusutbildning utforma en plan för vad man inom förskolan kan göra ytterligare för att öka medvetenheten för att främja jämställdhet så att pojkar och flickor ges samma möjligheter.

¹ ICDP:s mål: Vägledande samspel har som mål att stimulera och utveckla ett positivt samspel mellan vuxna och barn, barn sinsemellan och mellan vuxna. Det är ett samspelsprogram som grundar sig på vad som gynnar barns växande och lärande. ICDP, International Child Development Programme, kan sammanfattas som ett relations- och resursorienterat förhållningssätt. Det innebär att barnet - precis som vuxna - är helt beroende av sin omgivning för att de egna resurserna ska komma fram och kunna användas. (ur *Vägledande samspel i förskolan*; Gunilla Niss med flera.)

Ansvarig för åtgärdens utförande

Rektor.

Tidsplan och uppföljning av åtgärden

Vid Sätters förskoleområde utvärderas åtgärderna vid lagledarträffar i mars, maj, september och november. Åtgärderna följs också upp med hjälp av personalens självvärdering där man kan se om resultatet inom detta område förbättrats sedan förra året.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde pågår arbetet i arbetslag och barngrupper under hela året. Arbetet i barngrupperna beskrivs i arbetslagens verksamhetsplaner. Tvärgruppsdiskussioner hölls under hösten. Planen för det fortsatta arbetet blir klar under februari månad. Arbetet med planen pågår under läsåret 2010/2011. Utvärderingen av verksamhetsplanen sker i mars. Personalens självvärdering som genomförs i april.

Åtgärden följs också upp genom att förvaltningsledningen träffar skolledarna i individuella samtal i maj månad för att tillsammans med skolledarna förbereda utvärderingen av områdets kvalitetsredovisning. Under perioden september-november träffar förvaltningsledningen åter skolledarna för att följa upp om ev. åtgärder vidtagits inför det kommande läsåret.

2.1.4 Det finns planer mot kränkande behandling för varje särskild verksamhet i enlighet med författningarnas krav.

Skolinspektionens Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt 3 kap. 16 § i diskrimineringslagen ska en utbildningsanordnare även upprätta en årlig plan för arbetet mot diskriminering, en så kallad likabehandlingsplan. Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas

efter deras ålder och mognad. Kraven enligt båda lagarna kan uppfyllas i samma plan. Skolinspektionens tillsyn avser inte planen mot diskriminering.

I Sätters kommun upprättas likabehandlingsplanen av lagledarna inom förskolan. De innehåller åtgärder både mot kränkande behandling och också diskriminering. Planerna har en viss aktuell kartläggning i form av en nulägesanalys där man utgår från de olika lokaler man arbetar i. Även personalens utvecklingssamtal med barnens föräldrar ligger som en del av grunden för planen. Enligt de olika kvalitetsredovisningarna betraktar kommunen och förskolorna upprättandet av likabehandlingsplaner som ett utvecklingsområde och då speciellt när det gäller att förbättra den aktuella kartläggningen och barnens delaktighet i framtagandet av planen. Det framkommer också i intervjuer med personalen att analys och åtgärder behöver bli tydligare och mer utvärderingsbara. Enheterna för den pedagogiska omsorgen i kommunen saknar egna planer för likabehandling.

Skolinspektionens Bedömning

Skolinspektionen bedömer att kommunen behöver vidta åtgärder för att säkerställa att varje verksamhet årligen upprättar planer mot kränkande behandling i enlighet med bestämmelserna i skollagen och förordningen.

Kommunens åtgärder vad som förväntas åstadkommas med förändringen

Rektor och biträdande rektor vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde deltar i Skolverkets seminarier *Diskriminering -kränkande behandling*. Syftet med utbildningen är att främja utveckling av arbetet mot diskriminering och tillämpningen av ett normkritiskt perspektiv i förskolorna.

Vid Sätters förskoleområde använder man sig av ”Husmodellen”² för att upptäcka när och var kränkande behandling kan ske. Ledningen har tillsammans med lagledarna gått igenom Likabehandlingsplanerna för att synliggöra brister däri. Därefter har varje arbetslag arbetat vidare med att göra barnen delaktiga genom samtal och intervjuer. Man har tagit reda på hur det är att leka i de olika rummen på förskolan, var man kan bli rädd, känna sig otrygg etc. Likabehandlingsplan för familjedaghemmen har arbetats fram. Föräldrarna har via Brukarrådet blivit delaktiga och lämnat synpunkter.

² Husmodellen kommer från JämO och synliggör var barn/elever och personal befinner sig på och hur de använder den pedagogiska miljön. Läs mera om husmodellen via: <http://www.jamstalldskola.se/arbete-jamstalldhet/steg1-kartlaggning.shtml>

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde genomfördes barnintervjuer inför upprättandet av årets likabehandlingsplaner för att få kännedom om barnens upplevelser. Personalen gjorde sin kartläggning enligt husmodellen och personalenkäter för att få syn på riskområden både ute och inne. Dagbarnvårdarna har gjort kartläggningar av sin hemmiljö för att utreda riskerna där. Dessa sammanställdes i en egen likabehandlingsplan för respektive familjedaghem. Brukarråden har tagit del av likabehandlingsplanerna. Alla föräldrar har fått planen presenterad på föräldramötena samt att de respektive planerna sitter uppsatta i varje tambur. De föräldrar som önskat har fått ett exemplar av planen att ta med hem. I Stora Skedvi har likabehandlingsplanen mailats/delats ut till alla föräldrar. Planerna följdes upp i januari och ska utvärderas i mars. Samtliga enheters likabehandlingsplaner kommer att läggas ut på kommunens hemsida under våren 2010.

Ansvarig för åtgärdens utförande

Rektor.

Tidsplan och uppföljning av åtgärden

Vid Säter förskoleområde görs en avstämning av planerna i mars, i samband med arbetet med kvalitetsredovisningen och i november görs en ny nulägesanalys.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde upprättas planen i augusti/september, följs upp i januari och utvärderas i mars. Föräldraenkät genomförs i mars.

Åtgärden följs också upp genom att förvaltningsledningen träffar skolledarna i individuella samtal i maj månad för att tillsammans med skolledarna förbereda utvärderingen av områdets likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling. Under juni-augusti läser och analyserar biträdande förvaltningschef planerna. Analysen återkopplas dels individuellt till berörd skolledare, dels generellt för skolledarna vid en kvalitetsdag den 9 augusti. Den 26-27 augusti presenteras analysen för ledamöterna i Barn- och utbildningsnämnden. Under perioden september-november träffar förvaltningsledningen åter skolledarna för att följa upp och återkoppla områdenas kvalitetsredovisningar.

3. Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.6 Kvalitetsarbete

3.6.1 Såväl kommunen som kommunens förskolor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar verksamheten samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolinspektionens Motivering

Enligt 2 § förordningen om kvalitetsredovisningen ska arbetet med kvalitetsredovisning främja kommunernas, skolornas, förskolornas och fritidshemmens kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Enligt Allmänna råd för kvalitet i förskolan bör kommunen ha system och rutiner för kontinuerlig planering, uppföljning och utvärdering av förskolans verksamhet och för hur resultaten tas till vara för att utveckla verksamheten.

Tillsynen visar att verksamheten i förskolorna följs upp och utvärderas lokalt på de olika förskolorna. Även mål i läroplanen utvärderas. De metoder som förskolan använder sig av för att mäta måluppfyllelse är bland annat personalens självvärderingar och brukarundersökningar till barnens föräldrar. Representanter för politiker och förvaltningen gör också besök ute i verksamheterna. De resultat som framkommer analyseras och förbättringsområden identifieras som sedan bokförs i den kommande kvalitetsredovisningen. Enligt personalen har kvalitetsarbetet en god struktur men fungerar inte såsom är önskvärt. Tidsbrist och brister i samordningen medför att personalen, enligt egen utsago, inte alltid får den tid de behöver för att planera, följa upp och utvärdera verksamheten.

Skolinspektionens Bedömning

Trots en god struktur uppfattar Skolinspektionen att kvalitetsarbetet ute i verksamheterna inte når upp till de ambitioner kommunen har. Skolinspektionen bedömer därför att kommunen behöver vidta åtgärder så att det i varje förskola som helhet finns system och rutiner för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som bidrar till en ökad måluppfyllelse.

Kommunens åtgärder vad som förväntas åstadkommas med förändringen

Barn- och utbildningsnämnden har sedan tidigare beslutat att förskolan kan stänga sin verksamhet tre arbetsdagar per år för utbildning, utvärdering och planering (föräldrar erbjuds fortsatt barnomsorg dessa dagar).

Vid Sätters förskoleområde genomför alla arbetslag planering och utvärderar sin verksamhet på arbetslagsträffar 1 gång/månad. Genom att arbeta med förskolans styrdokument på lagledarträffar och personalkonferenser får pedagogerna hjälp att utveckla sitt pedagogiska arbete. Alla arbetslag ska kontinuerligt arbeta med kvalitetsarbetet utifrån de förbättringsområden som identifierats. Från och med detta läsår använder man ett underlag för arbetslagens verksamhetsplanering som lyfter de olika målområdena i läroplanen (se bilaga med exempel på planering). Tid ska avsättas på varje arbetslagsträff och även på personalkonferenser och stängningsdagar.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde går skolledningen igenom resultaten från förskolornas utvärderingar, föräldraenkäter och personalens självvärderingar i juni under en planeringsdag. Utifrån dessa resultat identifieras årets prioriterade utvecklingsområden. Arbetslagen diskuterar vad de behöver göra för förbättringar i sin verksamhet. Diskussionsfrågor finns till hjälp utifrån varje utvecklingsområde. De åtgärder man kommer fram till förs in som grund till nästa läsårs verksamhetsplan. När personalen under augusti haft sina barnintervjuer och utvecklingssamtal upprättas verksamhetsplanerna. Dessa presenteras på ett föräldramöte. Arbetet följs upp i oktober och januari, utvärderingen sker i mars. Allt detta finns nerskrivet i områdets årsplan – ”årsblomman”. Skolledningen följer upp arbetet i arbetslagen samt under medarbetarsamtalen. Planen är att utvärderingarna ska vara klara under mars månad innehållande mer analys än tidigare. Sammanställning och skrivande av kvalitetsredovisningen kan därefter starta för att vara klar till juni. Verksamhetsplanerna ska också utvecklas så att mål och åtgärder blir tydligare kopplade till varandra. Detta arbetar man med på planeringsdagen i juni. Förskolan tar fram sina egna mål utifrån de utvecklingsområden som identifieras.

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att även under 2010 (26-27/8) genomföra kvalitetsdagar där nämnden får en redovisning av årets resultat och möjlighet att tillsammans med skolledarna analysera 2009/2010 års resultat. Denna analys genomförs för tredje året i rad. Beslutet innebär att nämnden efterfrågar resultat från samliga verksamheter inom nämndens ansvarsområde och visar att nämnden har ambitionen att såväl tolka som förstå verksamheternas resultat som underlag för att kunna fördela tilldelad budgetram på bästa sätt.

Ansvarig för åtgärdens utförande

Rektor.

Tidsplan och uppföljning av åtgärden

Vid Sätters förskoleområde sker uppföljning i medarbetarsamtal och på lagledarträffar och i enheternas kvalitetsredovisningar.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde sker upprättandet av verksamhetsplanen under en heldag i september och en heldag i januari används för uppföljning av verksamhetsplanen. Under året är verksamhetsplanen ett levande dokument där uppföljning och analys görs fortlöpande.

Åtgärderna följs också upp genom att förvaltningsledningen träffar skolledarna i individuella samtal i maj månad för att tillsammans med skolledarna förbereda enheternas analys av läsårets resultat. Under juni-augusti läser och analyserar biträdande förvaltningschef områdenas kvalitetsredovisningar. Analysen återkopplas dels individuellt till berörd skolledare, dels generellt för skolledarna vid en kvalitetsdag den 9 augusti. Den 26-27 augusti presenteras analysen för ledamöterna i Barn- och utbildningsnämnden. Under perioden september-november träffar förvaltningsledningen åter skolledarna för att följa upp och återkoppla områdenas kvalitetsredovisningar.

3.6.2 Såväl kommunen som varje förskola upprättar en kvalitetsredovisning i enlighet med förordningens krav.

Skolinspektionens Motivering

Enligt 1-3 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder förskolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Detta för att ett kvalitetsarbete ska komma tillstånd och förbättra måluppfyllelsen. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. Enligt 3 a § ska i kvalitetsredovisningen uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner enligt diskrimineringslagen och planer mot kränkande behandling enligt skollagen redovisas. I 4 § ställs krav på att barn och deras vårdnadshavare samt personal skall ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Varje förskola upprättar egna kvalitetsredovisningar. Den pedagogiska omsorgen (familjedaghemmen) i Sätters förskoleområde har en gemensam kvalitetsredovisning, övriga famil-

jedaghem ingår i respektive områdes kvalitetsredovisningar. Alla förskolornas kvalitetsredovisningar läses av förvaltningen som sedan ger de olika förskolorna en återkoppling på det skrivna. Kvalitetsredovisningarna är informativa och förskolorna lyckas med att beskriva sina verksamheter. Ofta under rubriken analys och bedömning av måluppfyllelsen beskrivs i förskolornas kvalitetsredovisningar att styrdokumentens mål och krav i huvudsak är uppfyllda. Därefter görs ingen analys eller värdering utifrån detta och då syns inte heller några identifierade förbättringsområden. Barn och vårdnadshavare har inte varit delaktiga på något annat sätt än genom enkäter. Vidare saknas utvärdering av förskolans likabehandlingsplan.

Skolinspektionens Bedömning

Skolinspektionen bedömer att kommunen behöver försäkra sig om att varje förskola upprättar en kvalitetsredovisning som innehåller tydliga mål, resultat, analys av resultat, åtgärder och en tydlig koppling mellan dessa delar.

Kommunens åtgärder vad som förväntas åstadkommas med förändringen

Den kommunala mallen som används vid upprättandet av kvalitetsredovisningar i kommunen har ytterligare förtydligats för att underlätta en mer utförlig analys av resultaten.

Vid Sätters förskoleområde går lagledarna igenom målbeskrivningar och resultat med sina arbetslag. Skolledning och lagledarna går därefter tillsammans igenom verksamhetsplanerna för att ev. förbättra och förtydliga målen. Lagledarna lyfter detta arbete i sina arbetslag.

Resultat från utvecklingssamtal, barnintervjuer och enkäter sammanställs för att sedan analyseras. Därefter skriver man ner åtgärder för att utveckla verksamheten.

Vid Gustafs/Stora Skedvi förskoleområde genomförs en analys av resultaten och utifrån analysen och med hjälp av självvärderingar, föräldraenkäter och synpunkter som framkommit genom barnintervjuer och utvecklingssamtal tas sedan förbättringsområden fram. Brukarråden får ta del av förskolornas kvalitetsredovisningar. Utvärdering av likabehandlingsplanen görs dels i planen men även i kvalitetsredovisningen.

Ansvarig för åtgärdens utförande

Rektor.

SÄTERS KOMMUN
BARN- OCH UTBILDNINGSS-
NÄMNDEN

Tidsplan och uppföljning av åtgärden

Åtgärden följs upp genom förvaltningsledningen träffar skolledarna i individuella samtal i maj månad för att tillsammans med skolledarna förbereda enheternas analys av läsårets resultat. Under juni-augusti läser och analyserar biträdande förvaltningschef områdenas kvalitetsredovisningar. Analysen återkopplas dels individuellt till berörd skolledare, dels generellt för skolledarna vid en kvalitetsdag den 9 augusti. Den 26-27 augusti presenteras analysen för ledamöterna i Barn- och utbildningsnämnden. Under perioden september-november träffar förvaltningsledningen åter skolledarna för att följa upp och återkoppla områdenas kvalitetsredovisningar.

2010-03-03 Säter

Karin Åberg
Förvaltningschef